

Dosarul nr.2ra-1081/20

Prima instanță - Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud. : I. Rabei)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Bălți (jud. : S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎN C H E I E R E

9 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al împotriva Olgăi Gîscă privind încasarea cheltuielilor pentru dezvoltarea profesională,

împotriva deciziei Curtii de Apel Bălți din 10 martie 2020 prin care s-a admis parțial apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, casată hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 22 octombrie 2019 și s-a emis o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 16 septembrie 2019, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne s-a adresat în instanță cu cererea de chemare în judecată împotriva Olgăi Gîscă privind încasarea sumei pentru cheltuielile de dezvoltarea profesională.

În argumentarea acțiunii, a invocat că, la 19 iunie 2017, Gîscă Olga a înaintat cerere către Departamentul Poliției de Frontieră privind angajarea în serviciu în cadrul Poliției de Frontieră.

Prin ordinul nr. 734/ps a Departamentului Poliției de Frontieră, Gîscă Olga a fost angajată în serviciu în funcția publică cu statut special de pe 19 iunie 2017 în funcția de inspector al unității control al frontierei a sectorului poliției de frontieră „Briceni” al Direcției regionale Nord.

Prin ordinul nr. 735/ps din 19 iunie 2017 Departamentului Poliției de Frontieră Gîscă Olga a fost detașată la Colegiul Național al Poliției de Frontieră pentru urmarea cursului de formare inițială de pe 19 iunie până pe 01 decembrie 2017.

Potrivit art. IV pct. 2 al Legii nr. 94 din 02 iunie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Departamentul Poliției de Frontieră și-a schimbat denumirea instituției, devenind Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Reclamantul a invocat că, potrivit angajamentului aprobat prin ordinul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 27 din 22 ianuarie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de restituire a cheltuielilor pentru instruire

de către funcționarii publici cu statut special din cadrul Poliției de Frontieră, semnat de către pârâtă la 21 februarie 2018, ultima și-a asumat obligația că după absolvirea oricărei forme de studii în interesele Poliției de Frontieră, să activeze în cadrul Poliției de Frontieră perioada de timp în dependență de durata studiilor.

La 19 noiembrie 2018, Gîscă Olga a înaintat cerere către Ministrul Afacerilor Interne, prin care a solicitat de a fi numită în funcția de subofițer superior de sector al Sectorului de poliție nr. 6 (Jubiliar) al Inspectoratului de poliție Bălți a IGP al MAI.

Astfel, prin ordinul ministrului Ministerului Afacerilor Interne nr. 243ef. din 07 decembrie 2018, pârâta Gîscă Olga a fost numită subofițer de sector al Sectorului de poliție nr. 6 (Jubiliar) al Inspectoratului de Poliției Bălți al Inspectoratului General al Poliției (cu statut de departament) al MAI.

Conform prevederilor art. 26 alin. (4) al Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și în conformitate cu prevederile angajamentului semnat în acest sens, funcționarul public cu statut special care a absolvit o instituție de învățământ a Ministerului Afacerilor Interne din banii bugetului de stat și a încetat raportul de serviciu în primii 5 ani de activitate din motivele specificate la art. 38 alin. (1) lit. a), g) - r) și t) — w) restituie cheltuielile pentru studii proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne.

Reclamantul a menționat că Gîscă Olga, a fost instruită conform planurilor de asigurare cu resurse umane a Poliției de Frontieră, ulterior a demisionat din cadrul Poliției de Frontieră, având vechimea în serviciu mai puțin de 5 ani după absolvirea instituției de învățământ sus menționate, și ca urmare, este obligată să restituie cheltuielile suportate pentru instruirea acesteia.

Potrivit certificatului calcul pentru instruirea pârâtei Gîscă Olga în perioada 19 iunie 2017-01 decembrie 2017 la Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a suportat cheltuieli în mărime de 10 679,99 lei.

Termenul obligatoriu de a activa în Poliția de Frontieră după absolvirea instituției de învățământ este de, 5 ani echivalent a 1 825 zile. Însă, Gîscă Olga în perioada anilor 2017- 2018, a activat doar 373 zile.

Având în vedere faptul că, pârâta Gîscă Olga din cei 5 ani obligatorii și-a îndeplinit serviciul 373 de zile, aceasta urmează să restituie cheltuielile pentru instruirea sa la Colegiul Național al Poliției de Frontieră, în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciu, ceea ce constituie suma de 8 373, 29 lei.

La 21 aprilie 2018, între Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și pârâtă a fost semnat contractul nr. 83/17 privind răspunderea materială individuală deplină, potrivit pct. 1 lit. e) angajatul își asumă răspunderea materială individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise lui de către Angajator și se obligă să achite valoarea restantă a uniformei în cazul încetării raportului de serviciu din motivele prevăzute la art. 38 alin. (1) lit. a), g) - r) și t) - w) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și în cazul transferului în altă autoritate administrativă sau instituție din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

Reclamantul mai indică că echipamentul eliberat polițistului de frontieră, trece în folosință după expirarea termenului de exploatare.

Reieșind din faptul că, echipamentul transmis în folosință pârâtei Gîscă Olga nu i-a expirat termenul de exploatare aceasta urmează să compenseze valoarea restantă a echipamentului, care conform calculelor anexate constituie suma de 2 774, 70 lei.

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră solicită încasarea de la Gîscă Olga a sumei de 8373,29 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru instruire profesională și suma de 2774,70 lei cu titlu de valoarea restantă a uniformei de serviciu.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 22 octombrie 2019 acțiunea depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne către Gîscă Olga privind încasarea cheltuielilor pentru dezvoltarea profesională, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 noiembrie 2019 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 martie 2020 a fost admis apelul declarat de apelantul Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI, casată integral hotărârea judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 22 octombrie 2019, și emisă o hotărâre nouă prin care :

S-a admis parțial acțiunea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI.

S-a încasat de la Gîscă Olga suma de 2774,70 lei cu titlu de valoarea restantă a uniformei de serviciu. În rest, pretențiile înaintate de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră s-au respins.

S-a încasat de la Gîscă Olga în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 472,5 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, potrivit ordinului MAI nr. 243 ef. din 7 decembrie 2018, Gîscă Olga a fost numită prin transfer în funcția de subofițer de sector al Sectorului de poliție nr. 6 (Jubiliar) al Inspectoratului de Poliției Bălți al Inspectoratului General al Poliției. Relațiile de serviciu au încetat datorită transferului angajatului la o altă autoritatea publică, care, potrivit anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului RM nr. 778 din 27 noiembrie 2009, atât Inspectoratul General al Poliției, cât și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră sunt autoritățile administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

Gîscă Olga și-a încetat raporturile de serviciu cu Inspectoratul al Poliției de Frontieră, nu din cauza încetării activității în serviciul public, ci din motivul de transfer în alt serviciu public al aceluiași minister, ceea ce denotă continuarea activității în cadrul Inspectoratului General de Poliție al MAI.

Cu referire la pretenția privind încasarea cheltuielilor pentru echipament, instanța a reținut că, echipamentul eliberat polițistului de frontieră, trece în folosință după expirarea termenului de exploatare. Echipamentul transmis în folosință Olgăi Gîscă, nu i-a expirat termenul de exploatare, iar potrivit normelor de asigurare cu echipament a polițiștilor de frontieră stabilite în anexa nr. 6 din Hotărârea de Guvern nr. 434 din 19.06.2012 cu privire la Poliția de Frontieră, aceasta trebuie să compenseze valoarea restantă a echipamentului, care conform calculelor anexate constituie suma de 2774, 70.

La 4 iunie 2020, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 10 martie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii și emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivare a invocat că, instanța nu a elucidat pe deplin circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii, ceea ce a condiționat aplicarea eronată a normelor de drept material.

Potrivit pct.3 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1145 din 21 noiembrie 2018, Inspectoratul reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției de Frontieră cu personalitate juridică și cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, are sediul în municipiul Chișinău, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova și denumire în limba de stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice, în modul stabilit.

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră este parte componentă a sistemului național de securitate a statului, este organ de securitate a statului și reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Inspectoratul General al Poliției este organ de apărare și ordine publică.

Respectiv, aceste două autorități publice distincte au scopuri și sarcini diferite, precum și pregătirea profesională a angajaților se face prin metode diferite și au ca obiectiv îndeplinirea unui serviciu care diferă unul de celălalt.

Recurentul a menționat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile pct. 15 ale Regulamentului privind modalitatea de restituire a cheltuielilor pentru instruire de către funcționarul public cu statut special din cadrul Poliției de Frontieră aprobat prin Ordinul nr. 27 din 22 ianuarie 2018, precum și cele ale art. 385 alin. (1) lit. a), g) - r) și t) - w) ale Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Gîscă Olga a fost instruită la Colegiul Național al Poliției de Frontieră (actual Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei instituție de învățământ din subordinea Poliției de Frontieră) în domeniul „Securității Frontierei”.

Instruirea pentru care intimata este obligată să restituie cheltuielile a fost efectuată în domeniul Securității Frontierei, domeniu care nu are tangență cu activitatea în cadrul Inspectoratului de Poliție Bălți, entitate unde s-a transferat intimata.

Instruirea în domeniul „Securității Frontierei” la Colegiul Național al Poliției de Frontieră (actual Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei) reprezintă instruire specifică în domeniul de activitate al Poliției de Frontieră pentru angajații Poliției de Frontieră, angajați pregătiți pentru activitatea specifică de la punctele de trecere a frontierei de stat.

Recurentul a menționat că, polițistul de frontieră eliberat din serviciu prin transfer este obligat să recupereze cheltuielile aferente pentru instruire, deoarece procedura de eliberare din serviciu prin transfer este inițiată la dorința polițistului de frontieră de a înceta raportul de muncă, respectiv aceste acțiuni și sunt ulterior calificate ca motive imputabile acestuia și care au stat la baza desfacerii contractului individual de muncă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 martie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recurentul a invocat că decizia motivată a instanței de apel a recepționat-o la 11 mai 2020, fiind înregistrată în cancelariei instituției cu nr. 6327 (f.d.106)

Cererea de recurs a fost declarată la 4 iunie 2020, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 01 iulie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat 3 iulie 2020, potrivit avizului de recepție (f. d. 133).

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de

apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru